Чи повернуться відключення світла влітку: інтерв'ю з головою "Укренерго"

07:00 25.06.2026 Чт

11 хв

ДМИТРО СИДОРОВ

Фото: Віталій Зайченко (прес-центр "Укренерго")

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з **РБК-Україна у Google**

Спека та масове використання кондиціонерів збільшують навантаження на енергосистему на 25%. Втім, Цього літа енергосистема стала стійкішою завдяки посиленому захисту підстанцій та розвитку розподіленої генерації.

Чи вистачає Україні власного виробництва електроенергії, чи є проблеми з імпортом та чи повернуться відключення світла влітку читайте в інтерв'ю РБК-Україна з головою правління "Укренерго" **Віталієм Зайченком**.

Головне:

- **Навантаження:** Спека та масове використання кондиціонерів підвищують споживання на 25%;
- **Ризики:** У липні-серпні можливі відключення світла до 5 годин, якщо тривала спека збігатиметься з обстрілами;
- **Стійкість:** Система захищеніша за минулорічну завдяки посиленню підстанцій та новій розподіленій генерації;
- **Генерація:** Щомісяця вводиться нова газова генерація, яка допомагає балансувати систему в пікові години;
- **Мережі:** Поточних потужностей достатньо для передачі енергії із заходу на схід влітку;
- **Акумулятори:** Промислові батареї розвиваються, проте поки не можуть перенести всю надлишкову сонячну генерацію у вечірні години.

Зростаюче споживання влітку

– Які перспективи проходження пікового споживання електроенергії у спекотні дні цього літа?

– Якщо говорити про літній період роботи енергосистеми, то варто почати з весни, коли виробництво електроенергії з відновлюваних джерел відчутно зросло. Зокрема, це стосується сонячної генерації – як промисловими електростанціями, так і панелями, які встановили у себе побутові споживачі та бізнес.

Водночас, в атомній генерації триває планова ремонтна кампанія. Зараз ми **перебуваємо в одній із низьких точок генерації на АЕС**, мінімум очікується за кілька тижнів – у другій половині липня та на початку серпня. В цей же період **можливий пік літнього споживання** через збільшення температури повітря.

Реклама

НОВИНИ

СБУ вгатила по трьох російських літаках і трьох гелікоптерах у Ростові (відео)

Реклама

Фото: Це традиційна для літа ситуація в енергосистемі, коли споживання зростає через охолодження повітря кондиціонерами, а виробництво падає через необхідність ремонтів блоків АЕС (інфографіка РБК-Україна)

Це стандартна літня історія – споживання зростає через кондиціонування повітря у побутових та офісних приміщеннях. Якщо говорити про спекотні дні, то споживання може вирости на +25% до того рівня, що ми маємо зараз.

– Саме через кондиціонери?

– Так, найбільший приріст відбувається саме за рахунок кондиціонування. Також більше електроенергії починає споживати морозильне обладнання, але основний драйвер збільшення – це кондиціонери.

> **Читайте також:** На Україну насувається спека. Чи буде плюс 40 градусів?

Якщо період високих температур буде короткостроковим (2-3 дні), то принципово це не вплине на роботу енергосистеми. Це буде невеличкий пік в один із днів через те, що споживання – досить інерційне. Щоб будівля нагрілася – необхідно, щоб був цілий тиждень високої температури, так само довго, за інерцією, вона й охолоджується.

– Якщо буде 30 і більше градусів протягом тижня…

– У таких умовах ми вийдемо на пік літнього споживання – це плюс 25% до поточного рівня.

Потенційно – таке споживання може бути покрите, але для цього треба мобілізувати всі можливості. Це власна генерація, яка продовжує відновлюватися (теплова, гідрогенерація), надія на неї є.

Другий ресурс – це газова генерація, яка зараз "піднімається" на короткі періоди вечірнього максимуму навантаження. Вона працює в ці години, але більшу частину доби вона стоїть. Встановлена потужність газової генерації вже є помітною, але її фактичний внесок у покриття попиту поки що залишається відносно невеликим.

Третє джерело – це імпорт електроенергії. Зараз більшу частину доби ми збалансовані, тому **імпорт та експорт відбуваються одночасно**, і лише у години вечірнього максимуму імпорт перевищує експорт, але він і близько не наближається до величин дозволеної пропускної спроможності.

Фото: Пікові періоди споживання електроенергії припадають на ранкові та вечірні години, саме в цей період варто знизити використання електроприладів (інфографіка РБК-Україна)

Тобто, у нас **є чим покрити пікове споживання у спекотні періоди,** але треба враховувати, що енергосистема працює під ударами, вони продовжуються. Тому споживач має допомагати енергосистемі – обмежувати користування потужними електроприладами у пікові години (зранку та ввечері).

Розподілена генерація на літо

– Давайте обговоримо кожне джерело. Чи буде у липні-серпні вводитися в експлуатацію нова генерація?

– Нова генерація – це високоманеврені електростанції, вона вводиться в експлуатацію кожного місяця. Минулої зими в енергосистемі було близько одного гігавата розподіленої генерації, на поточний момент, за інформацією Міненерго, її вже близько 1,8 ГВт.

– Нещодавно була дискусія щодо прайс-кепів, НКРЕКП повернула їх до значення 15 000 гривень за мегават-годину протягом доби, чи дозволило це відновити роботу газової генерації?

– Чіткої кореляції між підняттям прайс-кепів і роботою газової генерації не було. В першу чергу, підвищення прайс-кепів впливає на вирівнювання цін між сусідніми енергосистемами (із сусідніми європейськими країнами – ред.), це важливо для імпорту-експорту.

> **Читайте також:** Компанії зможуть купувати електроенергію у виробників за довгими контрактами

Собівартість газової генерації – 9,5-10 гривень за кіловат-годину, при поточній ринковій ціні газу. Це значить, що вона може працювати при поточних цінах на електроенергію.

Якщо ми говоримо про прайс-кепи, які були раніше (у квітні були граничні ціни на рівні 5,6-6,9 гривень протягом доби та 15 гривень у вечірні години – ред.), вони взагалі її обмежували, адже газова генерація не могла працювати нижче собівартості.

– На який обсяг газової генерації ми можемо розраховувати під час літніх піків?

– Її невеликий обсяг, але вона працює.

Можливості імпорту електроенергії

– Зараз у нас є 2,1 гігавата загальної пропускної спроможності для імпорту електроенергії…

– Цього значення на сьогодні немає, зараз воно менше. Я нагадаю як визначається це значення. Є Регіон розрахунку пропускної спроможності міждержавних перетинів країн Східної Європи.

У цьому регіоні всі оператори енергосистем надають інформацію до розрахункового центру в Німеччині щодо стану своїх мереж, прогнозного режиму споживання, покриття, всіх ремонтів. На основі цих даних – розраховується пропускна спроможність транскордонних мереж.

В червні ми мали найнижчий рівень можливого імпорту – один гігават, цей період ми вже пройшли.

– Тобто, максимальний обсяг імпорту – **це змінна величина.**

– Вона змінюється щотижня. Коли є пік споживання у нас і у сусідів – всі намагаються максимально забезпечити пропускну здатність перетинів, і тоді потенціал імпорту може зрости до 2,1 гігавата і більше.

– Чи будуть доступні два гігават в липні-серпні?

– Не можу сказати, бо ще немає розрахунків на ці періоди. Найближчим часом мають бути погоджені розрахунки на липень.

– Чи немає зараз перешкод для комерційні перетоків електроенергії з Угорщиною, після зміни уряду в цій країні?

– У нас нормальні комерційні відносини з усіма європейськими сусідами.

– І аварійна допомога надається?

– Зараз **немає потреби у аварійній допомозі**, ми збалансовані.

Щодо аварійної допомоги, то у нас залишається розірваний договір лише зі Словаччиною. Ми звернулися до них із проханням розглянути можливість відновлення, поки відповіді немає. Але це не критично, адже всі договори на аварійну допомогу, крім словацького, залишаються чинними.

> **Читайте також:** Словаччина запропонувала пряму лінію між Україною та Росією

За необхідності, ми можемо звернутися до будь-якого сусіднього системного оператора, або й навіть до європейської країни, яка розташована далі в ЄС.

Якщо говорити про комерційний трейдинг, то він з усіма країнами працює нормально, жодні політичні події на нього не впливали за останні роки.

– Тобто, у нас без Словаччини достатньо ресурсу аварійної допомоги, якщо вона буде необхідна?

– Звичайно.

Фото: "Укренерго" розпочало перемовини, щоб відновити договори із оператором енергосистеми Словаччини (інфографіка РБК-Україна)

– Одна із проблем імпорту – це обмеження щодо передачі потужності від західного кордону до центральних та східних регіонів країни. Чи здійснює "Укренерго" кроки для будівництва нових ЛЕП, щоб зняти обмеження всередині енергосистеми?

– Варто розуміти, що будівництво нових ЛЕП – це досить важкий і тривалий процес. Все необхідно спроектувати, під кожну опору нової лінії треба знайти земельну ділянку. У нас вже є проект посилення перетину із заходу на схід – це нова лінія напругою 330 кіловольт.

Зараз ми перебуваємо у процесі пошуку земельних ділянок під кожну опору цієї лінії. Компанія має знайти власника кожного клаптика землі, домовитися з ним про викуп. Зараз із цим велика проблема, ми не можемо знайти всіх власників, тому що вони або на фронті, або виїхали за межі України.

Друга проблема – це наявність фінансування та час. Мережеві проекти – досить дороговартісні, один лише проект цих робіт коштує більше 200 мільйонів гривень, а час будівництва ЛЕП протяжністю близько 100 км – це також біля року.

> **Читайте також:** На ринку електроенергії сформувалися борги на мільярди гривень

Зазначу, що в літній період такої проблеми немає, оскільки споживання є нижчим, ніж взимку. В зимові місяці така проблема існувала, бо була втрачена генерація на сході, і споживання зазвичай є удвічі вищим, у порівнянні із сьогоднішнім днем.

Для літнього періоду, навіть за високих температур, споживання є нижчим і ми можемо передати достатній обсяг електроенергії із заходу на схід.

– Але "Укренерго" вже розпочало проектування необхідних ЛЕП?

– Проектування вже здійснено, зараз ми займаємося викупом необхідних земельних ділянок і пошуком фінансування.

Фото: Сьогодні генерація та підстанції є більш захищеними, ніж влітку 2025 року (інфографіка РБК-Україна)

Роль промислових батарейок

– Інвестори продовжують будувати установки зберігання енергії. Чи починає впливати на роботу енергосистеми їхня кількість, тобточи вони вже переносять значний обсяг сонячної генерації з денних годин на ранковий та вечірній піки?

– Ті гравці, які збудували ці установки для надання допоміжних послуг (регулювання частоти та потужності в енергосистемі – ред.), продовжують їх надавати.

Проте, вже є установки, які працюють на ринку арбітражу (купівля електроенергії в профіцитні години за низькою ціною і продаж в дефіцитні періоди за високою – ред.) і вони переносять обсяги. Це ще незначна величина, вона поки не має значного впливу на енергосистему.

– Нові проекти батарей зможуть почати переносити вагому частку сонячної генерації?

– Нові установки будуються з цією метою. За виданими технічним умовами – ми бачимо, що близько 1,4-1,5 гігавата буде в системі найближчим часом, які дозволять переносити 1,5 ГВт сонця.

Цього недостатньо, щоб перенести весь обсяг сонячної генерації, який ми досить часто вимушено обмежуємо у денній зоні, але це вже близько до максимуму.

При цьому, треба не забувати, що розвиток сонячної генерації триває через низьку ціну технології. Продовжують будувати як промислові, так і домашні дахові сонячні станції. Їхній бум призводить до зниження споживання по країні, до більшого обмеження промислових сонячних електростанцій, бо ми можемо керувати лише останніми.

Можливі відключення влітку

– Якщо взяти всі фактори – **генерацію, імпорт, ощадливе споживання, а також врахувати удари ворога, чи можливі відключення за тривалого періоду спекотної погоди?**

– За відсутності ворожих ударів, ми **маємо високі шанси працювати без обмежень**. Але ворог абсолютно розуміє, як спроектована наша енергосистема. Він не має даних щодо розподіленої генерації, хоча намагається отримати цю інформацію, і у прифронтових регіонах, ми вже мали влучання БПЛА по нових невеликих енергоустановках.

Велику генерацію ворог знає, навіть цього тижня (15-20 червня – ред.) вже були влучання по ній. Якщо будуть масовані атаки по генерації, потрібно буде балансувати енергосистему. Це можливо за рахунок обмежень та відключень.

> **Читайте також**: Як спека впливає на роботу енергосистеми – інтерв'ю Володимира Кудрицького

Цього літа ситуація значно легша, ніж влітку 2025 року, бо є більше розподіленої генерації, нові електростанції будуються із другим рівнем захисту, більша захищеність підстанцій як "Укренерго" так і операторів систем розподілу (обленерго – ред.), тому графіки звичайно можливі, але вони будуть не такі тяжкі, як взимку.

Цього літа у ворога менше шансів залишити нас без світла на тривалий період.

– Якщо тиждень буде триматися температура 30 градусів та більше, будуть масовані удари по енергосистемі, яка можлива тривалість відключень? Наприклад, 2-3 години у пікові періоди?

– Потенційно, після масованих обстрілів, можливі навіть не 2-3 години, а **до 5 годин у пікові періоди**. Ми розуміємо, що денну зону ми покриємо за рахунок атомної генерації, імпорту, розподіленої і відновлюваної генерації, а от вечірні піки, на жаль, потрібно буде балансувати за рахунок наших споживачів.

Фото: Щоб пройти літні максимуми навантажень в умовах обстрілів, "Укренерго" може вимушено застосовувати графіки відключень (інфографіка РБК-Україна)

Причини черговості графіків

– Коли застосовуються обмеження та відключення, чим обумовлена черговість – чому першою обмежують чи відключають промисловість, а населення – потім?

– Є заюстований документ, розроблений на рівні Міністерства енергетики, який визначає порядок складання та застосування графіків обмеження і відключення споживачів. Це не бажання "Укренерго", це інструкція, якою ми маємо керуватися.

Яка логіка інструкції? В першу чергу запроваджується обмеження споживання промислових споживачів. Вони продовжують працювати, але мають піти на обмеження в ті години, коли є дефіцит електроенергії чи потужності в енергосистемі.

Підприємства мають змінити свій технологічний цикл, і в більшості випадків вони мають таку можливість – знизити споживання до певного технологічного мінімуму, але залишитися включеними в енергосистему.

> **Читайте також**: Аварія в мережі спричинила відключення світла в столиці

У промисловості є також інший механізм – це "направлений імпорт". Якщо підприємство імпортує 60% та більше електроенергії для власного споживання, його взагалі не відключають.

Саме тому – починають з промислових споживачів, їх обмежують. Якщо ви не хочете, щоб вас обмежували до технологічного мінімуму, ви імпортуєте електроенергію і працюєте.

Далі йдуть графіки відключення. У разі їхнього застосування – немає пріоритету між промисловими чи побутовими споживачами, бо у більшості операторів систем розподілу це споживання – змішане.

Відключення йде фідерами (лініями, які живлять групи споживачів), на одному фідері може бути як побут, так і промисловість. В обленерго є черги відключень, в одній черзі можуть бути змішані всі споживачі.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

РБК-Україна | Укренерго | Електроенергія | Відключення світла | Інтерв'ю

Реклама

Реклама

Ad

НОВИНИ
- Новини України
- Війна в Україні
- Економіка
- Світ
- Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

АНАЛІТИКА
- Статті
- Інтерв'ю
- Точка зору

БІЗНЕС
- Економіка
- Фінанси
- Авто
- Tech
- Енергетика
- Біла економіка

ЖИТТЯ
- Гроші
- Зміни
- Освіта
- Суспільство

СПОРТ
- Футбол
- Баскетбол
- Теніс
- Бокс

STYLER
- Люди
- Тренди
- Корисне
- Смачно
- Гороскопи

WAVE
- Інсайдер
- Стиль
- Велнес
- Культура
- Подорожі
- Смак
- Зірки

РБК-УКРАЇНА **UA** | **EN** | **RU**

- Про компанію
- Редакційна політика і стандарти
- Як стати нашим автором
- Правила користування
- Правова інформація
- Політика конфіденційності
- Контакти
- Команда
- Вакансії в РБК-Україна
- Розмістити рекламу

Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-05347 Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.